

3. Русанюк В.В. Зарубіжний досвід державного регулювання аграрного підприємництва. Економіка АПК. 2020. № 4 С. 121 - 129.

4. Шпортюк Н. Л. Зарубіжний досвід державної підтримки агропромислового комплексу. Інвестиції: практика та досвід. 2019. № 7. С. 130–133. DOI: [10.32702/2306-6814.2019.7.130](https://doi.org/10.32702/2306-6814.2019.7.130).

5. Світові моделі підтримки сільського господарства. URL : <https://www.ukrinform.ua/rubric-world/2012230-svitovi-modeli-pidtrimki-silskogo-gospodarstva.html>.

УДК 631.3.004.15

ОЦІНКА РІВНЯ ЕКСПЛУАТАЦІЇ ТРАКТОРІВ В АГРОПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВАХ УКРАЇНИ

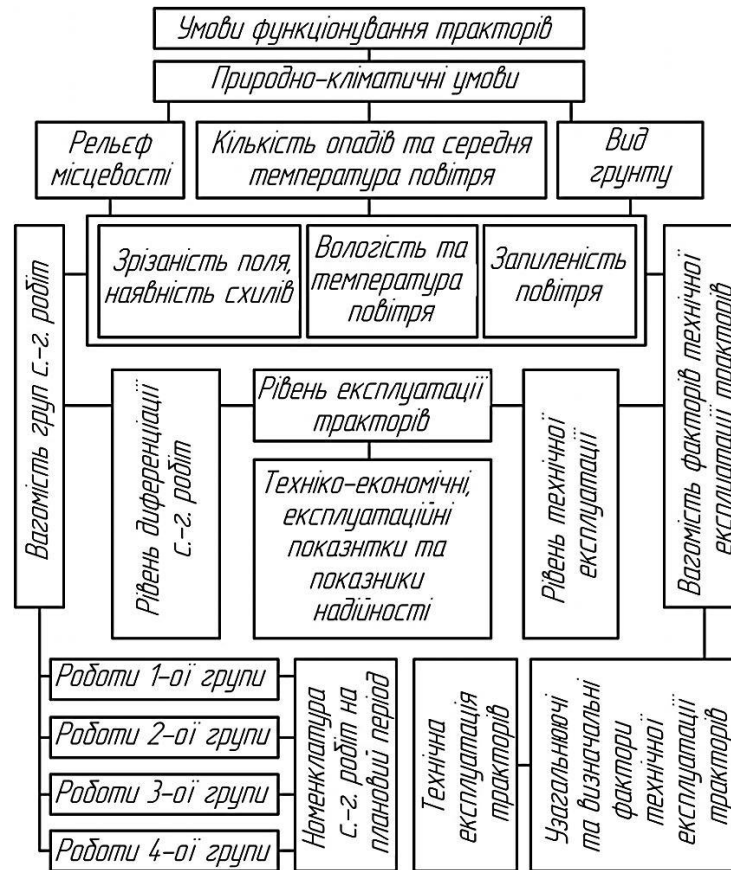
*Куликівський Володимир Леонідович, к.т.н.
Поліський національний університет*

EVALUATION OF THE LEVEL OF OPERATION OF TRACTORS IN AGRICULTURAL ENTERPRISES OF UKRAINE

*Kulykivskiy V.L.
Polissia National University*

Під час виконання різноманітних сільськогосподарських робіт на використання (витрати) ресурсу агрегатів, техніки впливають різні чинники, що визначають їх техніко-економічні та експлуатаційні показники [1]. Рівень експлуатації трактора, може бути визначений як в минулому, для встановлення тенденції зміни витрат ресурсів систем та агрегатів енергетичного засобу, так і на плановий період, для розробки заходів щодо підвищення рівнів узагальнених чинників технічної експлуатації техніки та визначення номенклатури сільськогосподарських робіт на наступний (запланований) період. Звідси випливає, що необхідно встановити перелік чинників, що характеризують диференціацію сільськогосподарських робіт по тракторах, технічні, виробничі умови та їх вагомості, що визначають ступінь реалізації цих факторів в господарствах, впливу природно-кліматичних умов на показники надійності техніки.

Вплив умов функціонування тракторів на експлуатаційні показники і показники надійності представлені на рис. 1.

Рис. 1 – Вплив умов функціонування тракторів на показники їх експлуатації та надійності

Виходячи з огляду літературних джерел [2, 3] і реального стану, досвіду використання техніки в господарствах, були виділені наступні узагальнені фактори:

1. Якість проведення обкатки.
2. Якість проведення технічного обслуговування.
3. Організація та якість проведення поточного ремонту.
4. Зберігання та якість паливно-мастильних матеріалів.
5. Професійні особливості тракториста.
6. Забезпеченість господарства.
7. Зберігання техніки.
8. Рівень організації використання техніки.
9. Організація механізованих робіт.
10. Диференціація сільськогосподарських робіт по тракторах.

Для уточнення номенклатури узагальнених чинників та обґрунтування їх вагомості застосовується, використовуваний в теорії кваліметрії, експертне опитування інженерно-технічних працівників – фахівців.

Визначення показників рівня експлуатації техніки представляє певну складність, яка полягає в кількісній оцінці факторів, що мають свою розмірність та фізичний зміст. У зв'язку з великою кількістю та різноманітністю факторів і їх поєднань, вирішити це завдання, використовуючи суворі математичні методи, складно. Використання функції бажаності для отримання числових значень визначальних та узагальнених чинників є більш раціональним. При цьому з'являється можливість перетворити натуральні значення окремих чинників в безрозмірну шкалу бажаності.

Застосування бального методу оцінювання, де рівень кожного визначального фактора відповідає певному набору якостей реалізації даної умови в господарстві, кількість яких визначає точність оцінки, передбачає проведення повного аналізу стану кожного визначального чинника.

Нами була обрана більш поширена система оцінки – чотирьох бальна система. При цьому, певному рівню експлуатації тракторів відповідає набір балів з урахуванням їх вагомості.

Для уточнення переліку чинників та визначення їх вагомості проводилося експертне опитування інженерно-технічних працівників.

Фактори були розташовані в порядку зменшення рівня поєднання. Фактори першого рівня називаються узагальненими, наприклад, якість ремонту, якість обкатки (рис. 2).

Рис. 2 – Вплив визначальних і узагальнених факторів на рівень експлуатації та надійності тракторів

Визначальними факторами називаються фактори другого рівня, наприклад, наявність обладнання для технічного обслуговування (ТО), склад фахівців. Для забезпечення прийнятної точності кількість рівнів оптимізувалась.

Рівень експлуатації техніки впливає на показники надійності (коефіцієнт готовності, напрацювання на відмову), в зв'язку з цим визначивши залежності між показниками надійності та узагальненими факторами, обчислювали ступінь впливу кожного фактора на вихідний показник, тобто на витрату ресурсу, напрацювання на відмову.

Заходи, спрямовані на підвищення рівня експлуатації тракторів повинні полягати в оптимізації рівня технічної експлуатації, ранжуванні їх за групами реалізації та обґрунтуванні рівня диференціації сільськогосподарських робіт по тракторах.

Список посилань

1. Бендера І. М., Грубий В. П., Роздорожнюк П. І. Експлуатація машин і обладнання: навчально-методичний комплекс. Кам'янець-Подільський: ФОП Сисин Я. І., 2013. 567 с.
2. Бабаченко Л. А., Щукин А. Р. Оценка уровня эксплуатации тракторов. *Механизация и электрификация сельского хозяйства*. 1985. № 1. С. 24–26.
3. Забродский В. М., Лышко Г. П., Топилин Г. Е. Оценка уровня эксплуатации тракторов по обобщенному показателю. *Механизация и электрификация сельского хозяйства*. 1982. № 11. С. 40–44.

УДК 658.7+658.8+330.35

МІСЦЕ КОНЦЕПЦІЇ ПОТРІЙНОГО КРИТЕРІЮ В СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ЛОГІСТИЧНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ СУБ'ЄКТІВ АГРОБІЗНЕСУ

Накісько Олександр Вікторович, к.е.н.,

Даниленко Валерій Володимирович, к.е.н.

Харківський національний технічний університет сільського господарства імені Петра Василенка

Рациональний розвиток логістичних компетенцій в аграрному секторі передбачає дослідження дуже складної мережі взаємовідносин суб'єктів і охоплює низку напрямів діяльності, які регулюються законодавчими і ринковими нормами. Якщо певні з вищезазначених умов не виконуються ефективно, можливості і наміри розвитку взаємовідносин в рамках окремого ланцюга поставок будуть ускладнені незалежними обставинами. В даній роботі коротко розглядається ідея сталого розвитку і перспективи її